

Ledelsesansvar – Risikoen for ansvar og de almindelige værn i erstatningsretten

v/ senioradvokat, ph.d. Camilla Søbjerg Nielsen

Februar 2023

Eksponering for ledelsesansvar og bekymringer

Stigende antal sager i praksis

Personificering

Kompleksitet

Retssager tager tid

Eksponering i udlandet

Omkostninger, tid og ressourcer

Gruppesøgsmål og litigation funding

Økonomiske konsekvenser

Omdømme, karriere og presse

Menneskelige konsekvenser

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. Folkeret

18. Statsforfatningsret

19. Generel EU-ret

20. Forvaltningsret

Status på ledelsesansvaret – selskabslovens § 361

Culpanorm og de almindelige betingelser

§ 361

»Stiftere og medlemmer af ledelsen, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet kapitalselskabet skade, er pligtige til at erstatte denne. Det samme gælder, når skaden er tilføjet kapitalejere eller tredjemand.«

Capinordic,

Højesteret 2019:

»... § 361, stk. 1, 1. pkt., fastsætter et almindeligt culpaansvar. Der er ikke i lovgivningen i øvrigt eller efter retspraksis grundlag for at fastslå, at der gælder en skærpet ansvarsnorm for ledelsesmedlemmer i en bank»

Betænkning 2021:

»Udvalget finder på baggrund af en analyse af alternativer til den gældende ansvarsnorm på det erstatningsretlige område, at culpanormen fortsat er den bedst egnede ansvarsnorm for såvel medlemmer af bestyrelsen som direktionen»

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

Status på ledelsesansvaret – selskabslovens § 361

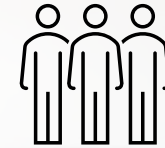
Kravstillerne

Kapital-
ejere

Selskabet

Konkurs-
bo

Tredje-
mand

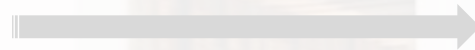

Ansvarssubjekterne

Bestyrelse

Direktion

Øvrige

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. Folkeret

18. Forfatningsret

19. EU-ret

20. Forvaltningsret

Status på ledelsesansvaret – selskabslovens § 361

Timing og culpabedømmelsen

- **Capinordic, Højesteret 2019:**

- *"Vurderingen af, om [XX], som en direktion eller bestyrelse i en bank har besluttet, har været forsvarlig, må foretages **på baggrund af de oplysninger, som forelå** på [beslutnings]tidspunktet"*
- *"Der må lægges vægt på **den viden, som det enkelte ledelsesmedlem** på dette tidspunkt havde eller havde adgang til"*
- *"Det må endvidere tillægges betydning, om direktionen eller bestyrelsen - hvis der har været anledning hertil - har **sørget for, at nødvendige yderligere oplysninger** blev tilvejebragt, før lånet blev bevilget"*
- *"ved vurderingen af, om der er handlet ansvarspådragende, tillige må tages hensyn til **eventuelle advarsler mv. fra Finanstilsynet**"*

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. Folkeret

18. Statsforfatningsret

19. Generel EU-ret

20. Forvaltningsret

Status på ledelsesansvaret – selskabslovens § 361

"Business Judgement Rule"

- **Capinordic, Højesteret 2019:**
  - *"et forretningsmæssigt skøn"*
  - *"Skønnet skal foretages på et forsvarligt grundlag"*
  - *"Hvilke krav der skal stilles, for at en [XX] kan anses for at være forsvarlig, vil bero på en samlet vurdering i det enkelte tilfælde"*
  - *"der bør udvises forsigtighed med at tilsidesætte det forretningsmæssige skøn"*
  - *Ved **uvedkommende hensyn** "må stilles skærpede krav til, at det er blevet sikret, at [XX] interesser ikke er tilsidesat"*

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. Vilkeret

18. Statsforfatningsret

19. Generel EU-ret

20. Forvaltningsret

Ansvarsfrihed og lempelse – Ledelsesmedlemmer

Decharge på generalforsamling – selskabslovens § 364, stk. 2

Lempelse efter selskabslovens § 363, jf. EAL § 24 (almindelig lempelse)

- SL § 363, stk. 1: *”Erstatning efter §§ 361 og 362 kan **nedsættes**, når dette findes **rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt**”*
- EAL § 24, stk. 1: *”Erstatningsansvar kan nedsættes eller bortfalde, når ansvaret vil virke **urimeligt tyngende** for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt. Ved afgørelsen skal der tages hensyn til skadens størrelse, ansvarets beskaffenhed, skadevolderens forhold, skadelidtes interesse, foreliggende forsikringer samt omstændighederne i øvrigt.”*

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. Folkeret

18. Skadestandsret

19. Generel EU-ret

20. Forvaltningsret

Ansvarsfrihed og lempelse – Ledelsesmedlemmer

Lempelse efter selskabslovens § 363, jf. EAL § 25 (forsikring)

- SL § 363, stk. 2: *"Er flere samtidig erstatningspligtige, hæfter de **solidarisk** for erstatningen. Den, hvis erstatningsansvar er lempet efter reglerne i stk. 1, er dog kun ansvarlig med det nedsatte beløb. Har en af de erstatningspligtige betalt erstatningen, kan den pågældende afkræve hver enkelt af de medansvarlige dennes del **under hensyntagen til størrelsen af den skyld, der måtte påhvile hver enkelt, samt omstændighederne i øvrigt**"*
- EAL § 25, stk. 1: *"Den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige foretages efter, hvad der under hensyn til ansvarets beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt må anses for rimeligt.*
- EAL § 25, stk. 2: *"Er en eller flere af de erstatningsansvarlige **dækket af en ansvarsforsikring** [...] kan der ved den indbyrdes fordeling af erstatningsbyrden mellem skadevolderne tages hensyn til foreliggende ansvarsforsikringer [...]"*

Ansvarsfrihed og lempelse – Arbejdstagere

DL 3-19-2, jf. EAL § 23

Ledelses-
medlem

Arbejds-
tager

Lektor, ph.d. Kristian Graven Nielsen, Juridisk Institut, Aarhus Universitet, 2022:

- Almindeligt antaget, at en direktør (ikke bestyrelsesmedlem) er underlagt DL 3-19-2
- Direktøren har en ansættelseskontrakt, er ansat af bestyrelsen og er under bestyrelsens kontrol
- Lovteknisk udelukker selskabslovens regler ikke anvendelse af erstatningsansvarslovens regler, og omvendt – dog *lex specialis*
- Handling/undladelse og i hvilken egenskab er afgørende

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. Folkere

18. Statsforfatningsret

19. Generel EU-ret

20. Forvaltningsret

Ansvarsfrihed og lempelse – Arbejdstagere

DL 3-19-2, jf. EAL § 23

Ledelses-
medlem

Arbejds-
tager

Arbejdstagers beskyttelse ved regres – EAL § 23, stk. 2:

- Stk. 1: *"Erstatning, som en arbejdsgiver har måttet udrede som følge af en arbejdstagers uforsvarlige adfærd, kan kun kræves betalt af denne i det omfang, det **findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt**"*

Arbejdstagers beskyttelse over for tredjemand – EAL § 23, stk. 2:

- Stk. 2. *"Arbejdstagerens erstatningsansvar **over for skadelidte** kan nedsættes eller bortfalde, hvis det findes rimeligt under hensyn til de i stk. 1 nævnte omstændigheder og til skadelidtes interesse. Erstatning, som arbejdstageren har måttet udrede, kan denne kræve betalt af arbejdsgiveren i det omfang, ansvaret endeligt skal påhvile arbejdsgiveren efter stk. 1."*

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Europarets ret

17. Folkeret

18. Statsforfatningsret

19. Grundlovsret

20. Forvaltningsret

Ansvarsfrihed og lempelse – Arbejdstagere

DL 3-19-2, jf. EAL § 19, stk. 3

Ledelses-
medlem

Arbejds-
tager

Arbejdstagers beskyttelse ved forsikring – EAL § 19, stk. 3:

- *”Har en arbejdstager forvoldt en skade, der er dækket af en tingsforsikring, en driftstabsforsikring eller **arbejdsgiverens ansvarsforsikring**, ifalder arbejdstageren ikke erstatningsansvar, medmindre skaden er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.”*

11. Festskrifter

12. Retsteori

13. Retshistorie

14. Komparativ ret

15. International ret

16. Fremmed ret

17. EU-ret

18. Statsforfatningsret

19. Generel EU-ret

20. Forvaltningsret

Kontakt

Camilla Søbjerg Nielsen

Senioradvokat, ph.d.

T +45 72 27 34 57

M +45 25 26 34 57

E csni@bechbruun.com